

Stajerc

Slava Tebi, ki si nas kmote ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Stev. 27. V Ptujju v nedeljo dne 2. julija 1911. XII. letnik.

Resna beseda.

Od raznih stranij pričela se je v zadnjem zopet divja gonja proti „Stajercu“, proti kateri treba resno besedo izpregovoriti. Da bi se mi morda te popolnoma neutemeljene gojbe bali. Proti „Stajercu“ so se združili tekom let že vsi vragovi, pa mu ničesar niso mogli storiti. Kajti „Stajerc“ je bila potreba v naših pokrajinah in nasprotniki naj se vanj še tako strastno zaganjajo, škodovati mu ne morejo. Ako odgovarjamo torej danes na najnovejšo hujskačo proti temu listu, potem hočemo s tem le resnici pomagati. In nasprotniki bodo ježali opazili, da njih hujskanje nič ne pomaga, da njih laži in zavijanja nikdo ne veruje.

Torej k stvari!

Pri zadnjih državnoborskih volitvah hotelo od gotove strani na vse mogoče načine dobiti dr. Ploja doseči. Delalo se je pri tem z najgršimi in nasilnimi sredstvi. Ali vse to ni pomagalo. Prišlo je do ožje volitve med Plojem in duševno revo Brenčičem iz Spuhlja. Ta stranka ni imela prav nobenega povoda, da bi se za Brenčiča ali za Ploja potegovala, kajti oba sta nasprotnika naše politike in našega gospodarskega dela. Zato je „Stajerc“ stranka sklenila, da se ožje volitve sploh ne udeležijo in priporočali smo našim somišljenikom, naj ne volijo ne Brenčiča ne Ploja, karred naj raje doma ostanejo. Kdor zna le malo politično misliti, ta bode priznal, da je bilo to naše stališče popolnoma pravilno in da odgovarja v vsakem oziru našemu dosežnemu delovanju ter naziranju.

To je dejstvo!

Zdaj pa pridejo gotovi ljudje in pravijo, da bi se mi morali pri ožji volitvi za dr. Ploja potegovati. Potem pridejo zopet drugi ljudje in kažejo, da smo se mi kot stranka za Brenčiča potegovali. Ker se te lažnive in zavite novice nekako zistematično širi, hočemo stvar brezobzirno pojasniti. In ako to ne bode zadostovalo, prišli bomo prihodnjic imeni na dan. Kajti to najnovejšo gonjo proti „Stajercu“ ne vodijo samo prepričani prirešči dr. Ploja, temveč tudi gotovi v vsakem oziru kratkovidni ljudje, ki dajejo s tem duška svojemu osebnemu u sovražstvu proti delavnemu našemu Ornigu. To so ljudje, ki bi morali biti po svojem političnem in narodnem naziranju najhujši sovražniki Ploja, ki pa zgolj iz zasnovanega osebnega maščevanja svoje prepričanje zatajijo. In to so končno tudi ljudje, ki so se dali od Plojašev z obljubami ali pa z denarjem podkupiti. Ako ne bode miru, povedali bomo brezobzirno imena teh čednih ljudi. Kajti nikar ne mislite, da je naš „Stajerc“ od teh ljudij odvisen... Za danes pustimo osebe in se popečajmo edino stvarno tvarino samo!

Najprve izjavimo, da je najnovejša in najpoglejša laž, da bi se bili mi kot stranka za Brenčiča potegovali. V celem volilnem boju nismo proti dr. Ploju skoraj nič pisali in govorili. Pač pa smo v listu in na

shodih s pisavo in besede pobijali klerikalno stranko. Več kot deset let že se bori „Stajerc“ in njegova stranka proti klerikalnemu zmaju, ki sesa našemu ljudstvu kri in mozek. In lahko rečemo, da smo vedno in povsod svoje protiklerikalno prepričanje povdarjali. Prvaški liberalci so se tisočkrat s klerikalci združili, da bi naše „stajercijanske“ kmete premagali, — kadar se je šlo proti našim naprednim možem, stali so liberalno-prvaški dohtarji s političnimi farji v eni vrsti! Mi se pa proti nikomur in nikdar nismo združili s klerikalci. Vedno in povsod in v vsakih razmerah smo in bomo klerikalizem pobijali, kajti črna nadvlada je najhujša in najpoglejša. Mi smo in ostanemo nasprotniki politične zlorabe cerkve! In vsa klerikalna taktika ni drugzega nego brezvestno izrabljanje verskega čuta v podle politične namene! Mislimo, da je ta naša beseda dovolj jasna in resnična.

Zdaj pa pogledimo drugo plat medalje! Očitajo nam, da pri ožji volitvi nismo za dr. Ploja delali. Povedali smo že, da nismo imeli in tudi danes nimamo nobenega vzroka, navduševati se za tega gospoda, ki je visoki uradnik in se vsled tega ne more brigati za kmetske interese. Skozi več kot deset let smo se „stajercijanci“ z vsemi močmi borili proti dr. Ploju — zdaj naj bi ga nakrat podpirali? Kdo in kaj je Ploj, kakšen je njegov program? Dr. Ploj je ravno tako malo naprednega mišljenja, kakor Brenčič. On je „konzervativec“ stare prvaške šole, ki je slovensko ljudstvo skozi desetletja za nos vodila. Ploj je imel od „politike“ doslej velikanski dobiček; kot hofrat in senatni predsednik je vlekel lepe plače iz naših davkov in potem je še služil po 20 kron na dan kot državni poslanec. Ploj ni kmet in ni kmetskega rodu. Njemu se je šlo vedno le zato, da ljudstvo pohlevno svoje davke plačuje. Ploj je pred 4 leti na klerikalnem programu poslanec postal. Letos je najprve rekel, da ne kandidira; potem zopet so mladi prvaški advokati vendar zanj agitirali; zadnji dan pred ožjimi volitvami še so Plojevi agitatorji sami vest širili, da se je Ploj telegrafično kandidaturi odpovedal. Visenjak, urednik „Sloge“, je sam v tem zmislu delal. Ja kaj pa hočete potem od nas? Mi smo rekli, da naj naši volilci raje doma ostanejo, nego da bi Brenčiča ali Ploja volili. Velika množica naših volilcev pa je vkljub temu za Ploja glasovala, ker mi nismo niti za svojo parolo agitirali. Ako je Ploj vkljub temu propadel, potem mora že izpoznati, da ga ljudstvo ne mara več. In pri takih odnosih ne pomaga nobena neumna laž o pridobljenih podporah in noben podkupljeni agitator. Ploj je padel, ker ni imel nobene stranke in tudi ljudstva za sabo, ker je njegova spakedrana politika zastarela. To je resnica! In prepričani smo, da je Plojev padeč v veliki meri zaslužen. Dr. Ploj in slogaši so bili v zadnjih letih največji narodni hujskači. Namesto gospodarskega dela so le šuntali slovensko ljudstvo proti nemškemu. Kdo je bil septembra l. 1908

največji narodni hujskač? Dr. Ploj, ki je bil od razburjenih ljudi celo tepen, ki je v državni zbornici najnesramnejše laži trosil! Plojaši so delali vedno bojkot proti naprednim obrtnikom in trgovcem! Le čitajte ljubljansko „Slogo“! Noben list še ni tako nesramno in osebno naše može, naše občinske predstojnike, naše obrtne napadal. Plojaši so v prvi vrsti razširili tisto narodnjaško kugo, ki prepreči sleherno skupno gospodarsko delo. Že iz teh razlogov nismo mogli za dr. Ploja delati. Slogaši so pustili naše kmete zapirati, oni so naše občinske predstojnike za goljufe proglasali; mi s takimi hujskači ne moremo in ne maramo ničesar opraviti imeti.

To je drugo dejstvo! V takih razmerah smo zamogli torej kot pametna in značajna stranka pri ožji volitvi med Plojem in Brenčičem edino preje omenjen sklep storiti: Priporočali smo našim volilcem, da naj nikogar ne volijo.

Mislimo, da smo zdaj dovolj jasno svoje mnenje povedali. Naše nasprotje do nesrečne klerikalne politike ne sme biti tako slepo, da bi tudi drugih nasprotnikov pozabili. Našemu ljudstvu so liberalni kakor klerikalni prvaki hudo škodovali in mu škodujejo še z vsakim dnevom. Zato pa bode naša „Stajerc“ stranka tudi znaprej hodila svojo lastno pot, brez da bi se ozirala na levo ali desno. Kdor je v resnici naprednega mišljenja, ta ne bode sedel na lim plačanih hujskačev, ki hočejo padeč Ploja proti „Stajercu“ izrabljati. „Stajerc“ stranka ni bila zato ustanovljena, da bi tega Ploja branila. Ona ima svoj cilj in svoj program, katerega poglavitna točka je: **skupno gospodarsko delo nemškega in slovenskega ljudstva.** Kdor je za ta program, ostal nam bode zvest! Sicer pa bomo mi na tem stališču kakor skala trdi ostali! To bodi vsem, prijateljem in nasprotnikom, povedano!

Politični pregled.

Volitve v državni zbor so zdaj večidel končane. Napravile so veliko presenečenja. Seveda, v slovenskih pokrajinah se ni opazilo mnogo sprememb. Le na spodnjem Stajerskem sta tudi zadnja dva neklerikalna poslanca (Ploj in Roblek) iz površja izginila in spodnjestajersko slovensko ljudstvo je zdaj izključno od klerikalnih poslancev „zastopano“. Na Koroškem so se pri volitvah slovenski prvaki z nemškimi klerikalci in tudi z „brezverskimi“ socialisti združevali, samo da bi nemškimi naprednjakom škodovali. Ali pomagalo jim ni; komaj da so svojega Grafenauerja obdržali, medtem ko so nemški naprednjaki od 10 mandatov 8 pridobili. Lahko tedaj trdimo, da je koroška dežela najbolj napredna kronovina. Na Kranjskem je seveda klerikalizem z izrabljanjem vere in z navadnim nasiljem nastopal ter „zmagoval“. Edino v Ljubljani je prodril narodnjak dr. Ravnihar, v Kočevju pa Nemeč grof Barbo. V splošnem so volitve v celi Avstriji prinesle nemški klerikalni stranki velikanski polom. Ta stranka je imela doslej 95 poslancev; zdaj pa jih je dobila le še

emanje
kava
štelne mla-
nice, žirne
in grozdje
ice, vsako
e zrnje se-
ge, brane
za opeko,
id., najno-
vsak kmet
slo domač
separator,
vam vedno
poželi; in
ogovorima,
čilni pogoj
stoptnikov;
ošteni mo-
6
to letno in
evljev last-
edno v naj-
in love
jo se tudi
očila proti
617
tva. 166
krvi proti
nica 2 K.
K proti
enje krvi
alzat za
k, ki od-
120 K.
160. —
Rah-
Koroškem
e
ozdraviliva
edstvo.
mazilo,
sredstvo
vpliva
an.
399
iferanti
s.
te
gre nala-
gospoda, 3
nim kama-
dame (no-
z usnja, 1
vse double-
ta 86 naj-
mlade in
ondenco in
Vse skupaj
B. Naslov
B. Kar ne
572
dobrem
sioniste,
alo lepo
od ngod-
Franz
576
vino
heкто-
lastniku
sv. Vid
678
box